

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра менеджменту

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ОРГАНІЗАЦІЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 076 Підприємництво та торгівля
освітньо-професійної програми Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність

Луцьк – 2023

Силабус освітнього компонента ОРГАНІЗАЦІЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ підготовки бакалавра галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 076 Підприємництво та торгівля за освітньо-професійною програмою Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Розробник: Хомюк Н.Л., завідувач кафедри менеджменту, доктор економічних наук

Погоджено:

Гарант ОПП
Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність

Світлана БОРТНИК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри менеджменту

протокол №3 від 06.09.2023 р.

Завідувач кафедри

Наталія ХОМІЮК

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування 076 Підприємництво та торгівля Підприємництво, торгівля та біржова діяльність Перший (Бакалавр)	вибірковий
Кількість годин/кредитів ECTS 120/4		Рік навчання 4
		Семестр 8-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 20 год. Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
		Самостійна робота 80 год.
ІНДЗ: немає		Консультації 10 год.
	Форма контролю ЗАЛК	
Мова навчання	Українська	

II. Інформація про викладача (-ів)

ПІБ – Хомюк Наталія Леонідівна

Науковий ступінь – доктор економічних наук

Посада – завідувач кафедри менеджменту

Контактна інформація:

Телефон: 0505008925

Електронна пошта: Khomiuk.Nataliia@vnu.edu.ua

Розклад занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Освітній компонент «Організація ЗЕД» спрямований на формування фахових компетенцій у сфері організації зовнішньоекономічної діяльності підприємства, використання досягнень найкращого практичного досвіду. Особлива увага приділяється здобуттю практичних навиків розробки та реалізації політики організації зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою викладання освітнього компонента «Організація ЗЕД» є оволодіння системою теоретичних та методологічних аспектів, а також використання практичних інструментів організації зовнішньоекономічної діяльності, які є необхідними для набуття компетентностей, які дозволяють ефективно керувати зовнішньоекономічною діяльністю підприємства у професійній сфері.

Завданнями вивчення освітнього компонента є:

- розкриття методологічних основ менеджменту зовнішньоекономічної діяльності,
- дослідження нормативно-правової бази регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств,
- вивчення видів та форм зовнішньоекономічної діяльності,
- ознайомлення з основними процедурами укладання зовнішньоекономічних контрактів,
- управління ризиками у зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування;
- аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

3. Методи навчання: інтерактивні методи (інтерактивна лекція з використанням вербальних та ілюстративно-демонстраційних методів: розповідь, пояснення, дискусія, презентація, демонстрація, запитання-відповідь), практичні методи (практичні завдання, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань, творча робота, евристичний метод).

4. Результати навчання (компетентності).

Загальні компетентності

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності (СК)

ФК-9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ФК-19. Здатність встановлювати, підтримувати та розвивати ділові відносини із суб'єктами зовнішнього середовища. Здатність захищати інтереси підприємства в системі торговельного бізнесу.

Програмні результати навчання

ПРН-1. Володіти фундаментальними знаннями щодо економічних процесів та закономірностей функціонування та розвитку підприємства, організації торгівлі та біржової діяльності.

ПРН-11. Забезпечувати встановлення ефективних контактів з діловими партнерами. Самостійно здійснювати пошук та аналіз різноманітних джерел інформації для прийняття управлінських рішень.

IV. Структура освітнього компонента (за робочим навчальним планом 2023/2024 н.р.)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи організації зовнішньоекономічної діяльності						
Тема 1. Методологічні основи організації зовнішньоекономічної діяльності	11	1	2	7	1	ДС, О, Т / 5 бали
Тема 2. Методи управління в ЗЕД	11	1	2	7	1	ДС, О, Т / 5 бали
Тема 3. Етика бізнес-комунікацій при організації ЗЕД	11	1	2	7	1	ДБ, РК, О, Т / 5 бали
Тема 4. Корпоративна соціальна відповідальність при організації ЗЕД	11	1	2	7	1	ДС, РМГ, О, Т / 5 бали
Тема 5. Управління підприємствами при виході на зовнішні ринки	15		2	12	1	ДС, РК, О, Т / 5 бали
Разом за модулем 1	59	4	10	40	5	25
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти організації зовнішньоекономічної діяльності						
Тема 6. Організація оформлення та укладання зовнішньоекономічних контрактів	12	2	2	7	1	ДС, РК, О, Т / 5 бали
Тема 7. Сутність, принципи та види планування в ЗЕД	12	2	2	7	1	ДС, О, Т / 5 бали
Тема 8. Управління персоналом та мотивування працівників у сфері ЗЕД	12	2	2	7	1	ДС, РК, РМГ, О, Т / 5 бали
Тема 9. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства	13		2	10	1	ДС, РЗ, О, Т / 5 бали
Тема 10. Контролювання зовнішньоекономічної діяльності	12		2	9	1	ДС, О, Т / 5 бали
Разом за модулем 2	61	6	10	40	5	25
Контрольна робота						50
Всього годин:	120	10	20	80	10	100

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат, О – опитування тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувача освіти – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем самостійно під методичним керівництвом викладача.

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу освітнього компонента є самостійна робота здобувачів з вітчизняною та зарубіжною літературою з організації ЗЕД.

У процесі навчання здобувачі освіти отримують необхідні знання під час проведення лекційних та практичних занять. Певна частина матеріалу має бути засвоєна здобувачами в процесі самостійної роботи, підготовки до практичних занять та виконання контрольних завдань.

Теми 1-6 носять теоретичний характер і найдоцільніше здобувачам денної форми навчання проводити самостійні заняття шляхом опрацювання основних питань тем згідно із списком рекомендованої літератури.

Теми 7-14 носять практичний характер і тому у межах самостійної роботи є можливість вирішувати стандартний набір завдань, а також переглядати інформацію, представлену інтернет ресурсами.

Орієнтовна тематика самостійного завдання:

Варіант 1

1. Сутність організації ЗЕД.
2. Експорт товарів як традиційна форма виходу підприємства на зовнішній ринок
3. Нормативно-методичне забезпечення діагностування ЗЕД.

Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 2

1. Суб'єкти ЗЕД.
2. Спільна міжнародна підприємницька діяльність, переваги та недоліки даної діяльності.
3. Сутність контролювання ЗЕД.

Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 3

1. Принципи зовнішньоекономічної діяльності
2. Етапи контролювання ЗЕД.
3. Фактори впливу на цінову політику підприємства у зовнішньоекономічній діяльності.

Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 4

1. Еволюція поглядів на зовнішньоекономічну діяльність
2. Експертиза у ЗЕД.
3. Головні завдання цінової політики підприємства у зовнішньоекономічній діяльності.

Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 5

1. Сутність планування ЗЕД.
2. Контролювання укладання та виконання зовнішньоекономічних договорів.
3. Спільна підприємницька діяльність та пряме зовнішнє інвестування

Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 6

1. Принципи та види планування ЗЕД
2. Сутність та види методів менеджменту у ЗЕД
3. Ціни і цінова політика на світовому ринку

Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 7

1. Стратегічне планування ЗЕД

2. Документування у ЗЕД
  3. Фактори ціноутворення у ЗЕД підприємства
- Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 8

1. Технологія розроблення стратегій у сфері ЗЕД.
  2. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності
  3. Цінові стратегії підприємства на зовнішньому ринку
- Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 9

1. Прогнозування у сфері ЗЕД.
  2. Систематизація методів регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
  3. Посередники та їх послуги у міжнародній торгівлі
- Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 10

1. Тактичне планування ЗЕД.
  2. Сутність, вид та методи митного контролю
  3. Організаційні форми торговельно-посередницьких операцій
- Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 11

1. Планування грошових потоків в ЗЕД
  2. Митні режими та їх характеристика
  3. Поняття, види і класифікація контрактів
- Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 12

1. Особливості бізнес-планування міжнародних інвестиційних проектів.
  2. Основні митні документи та порядок митного оформлення
  3. Підготовка і укладання зовнішньоторгових договорів купівлі-продажу
- Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 13

1. Особливості побудов організаційних структур управління залежно від розмірів підприємств та масштабів ЗЕД.
  2. Мито як інструмент економічного регулювання зовнішньоекономічної діяльності
  3. Основні форми міжнародної торгівлі
- Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 14

1. Організування закордонної виробничо-господарської діяльності великих підприємств.
  2. Види та функції податків у сфері зовнішньоекономічної діяльності
  3. Види та особливості валютних операцій
- Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 15

1. Види організаційних структур управління ЗЕД великих підприємств
  2. Сутність та класифікація нетарифних методів регулювання зовнішньоекономічної діяльності
  3. Механізми трансформування методів менеджменту ЗЕД в управлінські рішення
- Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 16

1. Різновиди органів управління ЗЕД великих підприємств
  2. Ліцензування як форма регулювання зовнішньоекономічної діяльності
  3. Види управлінських рішень у ЗЕД та рівні їх прийняття
- Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 17

1. Сутність та необхідність управління експортними та імпорнтними операціями малих і середніх підприємств

2. Характеристика системи адміністративних обмежень експортно-імпорнтних операцій

3. Інформаційне забезпечення прийняття управлінських рішень у ЗЕД

Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 18

1. Фактори, які визначають особливості ЗЕД малих і середніх підприємств.

2. Економічні методи нетарифного регулювання

3. Оптимізування управлінських рішень у ЗЕД

Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 19

1. Організування співпраці із закордонними посередниками.

2. Характеристика системи адміністративних обмежень експортно-імпорнтних операцій

3. Ризики при прийнятті рішень у ЗЕД.

Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 20

1. Кадрова політика у ЗЕД.

2. Правові методи нетарифного регулювання.

3. Класифікація ризиків зовнішньоекономічної діяльності

Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 21

1. Підготовка персоналу для роботи за кордоном.

2. Сутність валютного регулювання

3. Можливі напрями мінімізації ризиків ЗЕД

Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 22

1. Посадові обов'язки менеджерів ЗЕД та фахівців у сфері ЗЕД

2. Сутність валютного контролю

3. Циклічні та стадіальні кризи у світовій економіці та їх вплив на ЗЕД підприємств.

Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 23

1. Взаємовідносини відділу ЗЕД з іншими підрозділами підприємства.

2. Валюта, валютний курс.

3. Кризи життєвого циклу підприємства та їх вплив на ЗЕД

Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 24

1. Форми та методи мотивування персоналу, задіяного у сфері ЗЕД

2. Порядок придбання і використання валюти

3. Діагностування кризових явищ у сфері ЗЕД

Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 25

1. Міжнародна практика формування мотиваційних систем.

2. Сутність, характерні риси та типи офшорних зон.

3. Діагностування загрози банкрутства суб'єктів ЗЕД.

Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 26

1. Роль етики у забезпеченні ЗЕД.

2. Сутність та типи офшорних компаній.

3. Інструментарій запобігання кризовим явищам у ЗЕД.

Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 27

1. Форми та інструменти регулювання ЗЕД.

2. Оншорні компанії та специфіка їх взаємодії з офшорними фірмами.
  3. Методика визначення економічної ефективності в менеджменті ЗЕД.
- Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 28

1. Роль регулювання у забезпеченні якісних управлінських процесів у сфері ЗЕД.
2. Обґрунтування виходу підприємства на зовнішній ринок та основні управлінські

підходи до його вибору

3. Методичні підходи до розрахунку ефективності експорту, імпорту, зовнішньоторгового обороту, спільної підприємницької діяльності.

Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 29

1. Методи оцінювання та ідентифікування стану та параметрів ЗЕД.
2. Вибір зовнішнього ринку та варіанту виходу підприємства на нього
3. Загальні показники ефективності ЗЕД.

Тестові завдання, ситуаційна вправа

Варіант 30

1. Технологія діагностування ЗЕД.
2. Фінансування ЗЕД підприємства
3. Часткові показники ефективності ЗЕД.

Тестові завдання, ситуаційна вправа

6. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. Очікується, що всі здобувачі відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідувати заняття. Допускається 1 пропуск з поважних причин, який не впливатиме на систему оцінювання. Про відсутність з поважних причин доводити до відома викладача заздалегідь. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. У будь-якому випадку здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Політика щодо академічної доброчесності Списування під час контрольних робіт та виконання завдань заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо дедлайнів та перекладання Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 1 бал). Обов'язковою є присутність здобувача на модульному та підсумковому контролі. Перекладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин. Здобувача повинен системно і регулярно переглядати лекційний матеріал, працювати з навчальною та науковою літературою. Здавати самостійні роботи та завдання у визначені терміни. Уся література, яку здобувачі не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем у друкованому або електронному вигляді виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Зарахування результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), зараховуються за наявності відповідного документу (сертифікат, свідоцтво, посилання тощо), які визначають тематику, обсяги та перелік результатів навчання. Для зарахування визнаються сертифікати, отримані на платформі відкритих онлайн-курсів Prometheus або інших ресурсах.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів. За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах

студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-09/2023_Polozh_pro_otzin.pdf).

Додаткові (бонусні) бали, які за тематикою відповідають освітньому компоненту, зараховуються за такі види робіт:

- опублікована наукова стаття у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів;
- публікація тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали;
- підготовка та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 7 балів;
- перемога у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 15 балів;
- подача проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

V. Підсумковий контроль

Залік полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з певного компонента (дисципліни) на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, лабораторних занять, самостійної роботи.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом (програмою) освітнього компонента. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Гобела В. В. Управління зовнішньоекономічною діяльністю & Management of Foreign Economic Activity : навчальний посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2021. 244 с.

2. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємств: навчальний посібник / укл. А. Р. Дунська, К.О. Кузнєцова. Електронне мережне навчальне видання. Київ. КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2022. 181 с.

2. Козак Ю.Г., Савельєв Є.В. Зовнішньоекономічна діяльність: навчальний посібник. 6-е вид., перероб. та доп. Київ: ЦУЛ, 2019. 292 с.

3. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: підручник. Ірпінь, 2019. 410 с.

Додаткова

1. Khomiuk N. Analysis of the Process of Settlement and Receipt of Land Payments in Traditional and Organic Agricultural Landsman in Ukraine. *Geo-management in organic agriculture: Monografia viacerých autorov. Vydavateľ* : Európsky inštitút ďalšieho vzdelávania, Podhajska, Slovensko 2019. P. 211–225.

2. Хомюк Н.Л. Методичні підходи до формування фінансової державної підтримки органічного виробництва в ЄС. *Аграрна політика Європейського Союзу: виклики та перспективи* : монографія / за ред. Т.О. Зінчук. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. С.476–487

3. Akimova L., Khomiuk N., Bezena I., Lytvynchuk I., Petroye O. Planning Of Socio-Economic Development Of The Territories (Experience Of European Union). *International Journal Of Management (Ijm)*. 2020. Vol. 11. Issue 4. P. 567–575.

Інтернет-ресурси

1. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua>

2. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського URL: <http://www.nbu.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки України URL: <https://www.me.gov.ua>

4. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>

5. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <https://customs.gov.ua/>

6. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>